

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА БАТЬКІВ І ДІТЕЙ НА МАЙНО

ENSURING THE RIGHT OF PARENTS AND CHILDREN TO PROPERTY

Давидова І.В., д.ю.н., професор,
професор кафедри цивільного права

Національний університет «Одеська юридична академія»

Павлова В.Г., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри цивільного права

Національний університет «Одеська юридична академія»

Стаття присвячена дослідженню питання щодо забезпечення закріплених в законодавстві прав батьків і дітей на майно. В результаті аналізу норм Сімейного кодексу України, які регулюють питання прав батьків та дітей на майно, встановлено, що дана категорія включає в себе досить великий перелік. Зокрема, це питання щодо: роздільності майна батьків і дітей; права власності дитини на майно, призначеного для її розвитку, навчання та виховання; права спільної сумісної власності батьків і дітей; прав батьків та дітей щодо користування майном; управління майном дитини; використання доходу від майна дитини; права власності на аліменти, одержані на дитину.

Аналіз відповідної судової практики щодо застосування окреслених норм дає можливість стверджувати, що більшість з них є «живими», загалом регулюють необхідний мінімум, однак з врахуванням особливостей щоденного застосування можуть бути розтлумачені судами дещо розрізнено. Зазначене обумовлює необхідність вироблення єдиного підходу щодо тлумачення та застосування відповідних правових норм.

Умови сьогодення, як то цифровізація, вимушене дистанційне навчання (спочатку внаслідок запобігання розповсюдження Covid-19, а тепер і внаслідок повномасштабної агресії росії) спричинили необхідність «особливого» тлумачення певних норм. Так, в межах законодавчо закріпленого права власності дитини на майно, призначене для її розвитку, навчання та виховання, особливої актуальності набули питання щодо використання для навчання та розвитку дитини техніки досить високої якості, яка не завжди може бути забезпечена в особисте користування лиш однієї дитини (особливо за умови наявності декількох дітей, які її потребують, або ж необхідності й батькам користуватися нею для роботи). В такому випадку вирішальним буде віднесення таких речей до «особистих» речей дитини чи до «сімейних» речей. Отже, якщо конкретна річ була подарена конкретній дитині, вона є її власністю, навіть за умови необхідності користування цією річчю іншими членами сім'ї. Якщо ж річ купується і використовується всіма членами сім'ї, вона є «спільною» («сімейною» річчю), а, отже, не є власністю однієї дитини. До таких «сімейних речей» також будуть віднесені речі, які за призначенням (сутнісно) задовольняють інтереси всієї сім'ї (як, наприклад, домашній кінотеатр).

Ключові слова: сімейне право, батьки, діти, сім'я, майно, річ, власність.

The article is devoted to the study of the issue of ensuring the rights of parents and children to property enshrined in legislation. As a result of the analysis of the norms of the Family Code of Ukraine, which regulate the rights of parents and children to property, it was established that this category includes a rather large list. In particular, this is a question regarding: the separation of the property of parents and children; the child's ownership rights to property intended for his development, education and upbringing; joint property rights of parents and children; the rights of parents and children regarding the use of property; management of the child's property; use of income from the child's property; property rights to alimony received for the child.

An analysis of relevant judicial practice regarding the application of the outlined norms makes it possible to state that most of them are "live", in general, they regulate the necessary minimum, but taking into account the peculiarities of daily application, they can be interpreted by the courts somewhat differently. This necessitates the development of a unified approach to the interpretation and application of relevant legal norms.

Today's conditions, such as digitalization, forced distance learning (first as a result of preventing the spread of Covid-19, and now as a result of the full-scale aggression of Russia) have caused the need for a "special" interpretation of certain norms. Thus, within the limits of the legally enshrined right of ownership of a child to property intended for his development, education and upbringing, the issue of the use of sufficiently high-quality equipment for the education and development of a child, which cannot always be provided for the personal use of only one child, has become particularly relevant (especially if there are several children who need it, or parents also need to use it for work). In such a case, it will be decisive to classify such things as "personal" things of the child or "family" things. Therefore, if a specific thing was given to a specific child, it is his property, even if it is necessary to use this thing by other family members. If the thing is bought and used by all members of the family, it is "joint" ("family" thing), and, therefore, is not the property of one child. Such "family things" will also include things that are intended (essentially) to satisfy the interests of the whole family (such as a home theater).

Key words: family law, parents, children, family, property, thing, property.

Постановка проблеми. В межах діючого Сімейного кодексу України окрема глава (14) присвячена закріпленню прав батьків та дітей на майно. В межах даної глави окрема увага приділена регулюванню питань щодо: роздільності майна батьків і дітей; права власності дитини на майно, призначеного для її розвитку, навчання та виховання; права спільної сумісної власності батьків і дітей; прав батьків та дітей щодо користування майном; управління майном дитини; використання доходу від майна дитини; права власності на аліменти, одержані на дитину.

Разом з тим, окрім самих норм, які закріплені, дані питання потребують більш ґрунтовного теоретичного аналізу та аналізу відповідної судової практики щодо їх застосування.

Стан дослідження теми. Дослідженню окремих із зазначених питань приділяли увагу такі науковці, як:

В. І. Бобрик, І. В. Жилінкова, О. М. Калітенко, О. В. Михальнюк, О. М. Нікітук, З. В. Ромовська, І. В. Спасибо-Фатєєва, С. Я. Фурса та інші.

Разом з тим, існує нагальна потреба у всебічному дослідженні питань, пов'язаних з визначенням особливостей забезпечення права батьків і дітей на майно.

Метою статті є аналіз діючого вітчизняного законодавства щодо регулювання права батьків і дітей на майно, а також практики його застосування.

Виклад основного матеріалу. Для системного вивчення окресленого кола питань логічним видається аналіз кожного пункту окремо. Так, в межах розгляду питання щодо роздільності майна батьків і дітей можна зазначити, що законодавець регулює дане питання в ст. 173 СК України [1]. Зокрема, власником майна може бути будь-яка фізична особа незалежно від віку та обсягу

дієздатності. Отже, не є виключенням й малолітні та неповнолітні особи, адже таким особам може бути подаровано певне майно або ж вони вдмуть виступати у якості спадкоємців. Спільне проживання з батьками в даному випадку ні в якому разі не робить не змінює даної ситуації. Батьки можуть лише управляти таким майном (чи володіти в інший спосіб) на підстав того, що є законними представниками дитини, до досягнення даними особами необхідного рівня дієздатності. Навіть якщо відповідне майно подароване дитині власними батьками, саме дитина є його власником.

Також діти є власниками речей, які придбані виключно для задоволення їх потреб, або ж за умови їх набуття внаслідок власних правомірних дій (зокрема, в результаті здійснюваних особистих немайнових прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом, наприклад, отримання нагороди в результаті участі у конкурсах, змаганнях тощо). Неповнолітні ж особи можуть мати самостійний заробіток і розпоряджатися ним, або ж отримувати інші доходи (наприклад, від участі в господарських товариствах).

Безумовно, основним джерелом доходів в сім'ї в більшості випадків є майно і праця батьків. Однак, при здійсненні розподілу майна подружжя, речі, що становлять власність дитини, не включаються у розподіл, незалежно від того ким з батьків зроблений дарунок дитині і на яку суму.

За умови виникнення спору між батьками та малолітніми, неповнолітніми дітьми щодо належності та розподілу майна (який в інтересах дитини може бути порушено особою, на вихованні або утриманні якої знаходиться дитина або представнику дитини) законодавець презюмує належність права власності на майно батькам, однак допускає можливість встановлення суду й іншої ситуації (часткового або повного визнання права власності на спірне майно за дитиною).

Наступним цікавим питанням є регулювання права власності дитини на майно, призначене для її розвитку, навчання та виховання. Так, до батьківських обов'язків належить розвиток дитини у всіх напрямках (фізичний, духовний, моральний). Тому крім витраченого часу на виховання обов'язковим є придбання відповідних матеріальних речей, які надають можливість розвиватися дитині, служити розвитку її здібностей, які в майбутньому можуть навіть стати професією чи покликанням (як то співи, гра на музичних інструментах тощо). Всі придбані для дитини матеріальні речі (починаючи від одягу, іграшок, книг тощо) відповідно до діючого законодавства є власністю саме дитини.

Власністю дитини можна визнати майно, яке придбане саме для дитини, а також функціонально забезпечує розвиток, навчання та виховання дитини. Звичайно, законодавець не може визначити вичерпний перелік такого майна. Віднесення конкретної речі до власності дитини чи батьків буде залежати від конкретної ситуації.

Право спільної сумісної власності батьків і дітей передбачено ст. 175 СК України. Набути майно у спільну сумісну власність батьки і діти можуть за різних підстав, зокрема, отримання майна у спадок, дарунок тощо. Однак може й мати місце ситуація, коли саме спільна праця, або ж спільне поєднання коштів батьків та дітей мають результатом набуття майна, яке має належати їм на праві спільної сумісної власності. Отже, спільне будівництво будинку (вкладення матеріальних, фізичних та інтелектуальних ресурсів) може мати наслідком визнання його спільною сумісною власністю батьків та дітей за умови наявності домовленості про створення речі у спільну власність.

Враховуючи те, що дитина, у випадках, передбачених законом може укладати трудовий договір і отримувати заробітну плату або стипендію, заробляти гроші в інший дозволений законом спосіб, вона може мати можливість зробити свій внесок у придбання майна. Отже, якщо ж діти

і батьки поєднують грошові кошти з конкретною метою (набуття майна у спільну сумісну власність) та мають відповідну домовленість про це, то юридично мета також буде досягнута і придбане майно буде мати статус «спільної сумісної власності», а, отже, частки в такому майні не будуть виділені.

Враховуючи досить часте виникнення на практиці спірних ситуацій між співвласниками (якими можуть бути, зокрема, й батьки з дітьми), у яких майно знаходиться у спільній сумісній власності, законодавець передбачив можливість виділення частки майна дитини в натурі. Виділом у натурі частки майна (за умови якщо мова йде про будинок або інший об'єкт нерухомості) є поділ відповідного об'єкта спільної сумісної власності на самостійні об'єкти нерухомого майна, які мають окремі виходи тощо. За умови неможливості виділу в натурі частки спільного сумісного майна, а саме якщо річ є неподільною, діти мають право на одержання від інших співвласників грошової або іншої матеріальної компенсації вартості частки майна.

Традиційно за умови виділу частки із майна, яке знаходиться у спільній сумісній власності, вважається, що такі частки є рівними у всіх співвласників. Разом з тим, можуть мати місце виключення внаслідок домовленостей між даними співвласниками, або ж відповідно до закону чи рішення суду. В кожному разі, дане питання можна врегулювати в судовому порядку та мати визначеність стосовно кожної конкретної частки майна кожного співвласника.

Крім майна, яке необхідно придбати батькам для виховання, розвитку, навчання тощо дитини може виявитися, що деяке майно для даних цілей у батьків уже є у власності. Саме такі речі можуть бути передані дитині у тимчасове або постійне користування. Дані речі можуть використовуватися й іншими членами сім'ї, тобто фактично це є «сімейні» (спільні) речі. Саме вік та рівень розвитку дитини будуть слугувати індикатором того чи є потреба саме зараз у передачі конкретної речі у тимчасове чи постійне користування дитини. Обов'язковим в даному випадку є забезпечення дитини майном, необхідним для задоволення мінімальних побутових потреб (ліжко, стіл тощо).

Крім побутових речей та речей для розвитку та виховання дитини, дуже важливим і з практичної точки зору найбільш болючим є питання щодо користування житлом. Власником житла, в якому проживає сім'я, можуть бути як батьки (або один з них), так і дитина (за умови отримання такого житла у спадок або в дарунок). Важливим тут є необхідність забезпечення проживаючої дитини належними умовами в майбутньому, тобто забезпечення іншої житлової площі з необхідними умовами існування. Незабезпечення ж дитини належних умов життя може мати наслідком позбавлення батьківських прав.

Якщо ж власником житла є дитина, то вона не може самостійно розпорядитися (без згоди батьків) належним їй на праві власності житлом.

Найбільш широким та часто спірним є питання щодо управління майном дитини. Досить ґрунтовне регулювання даного питання здійснено ст. 177 СК України [1].

Батьки є законними представниками дитини, тобто без спеціального дозволу чи розпорядження «доповнюють» обсяг дієздатності дитини, виконують всі необхідні дії юридичного характеру від імені та в інтересах дитини, в тому числі й управляють майном останньої. Однак така ситуація в повній мірі стосується лише малолітніх осіб. Важливо, що законодавець використовує саме термін «управління майном», який є ширшим терміну «розпорядження майном» та більше відповідає практиці його застосування. Управляючи майном дитини може бути здійснено безліч різних дій, як наприклад, господарська діяльність над майном дитини (переобладнання, ремонт тощо), вчинення у встановленому законом порядку правочинів з майном дитини (купівля-продаж, оренда тощо).

Важливо також, що дитина (навіть будучи малолітньою) має право самостійно визначати свої потреби та інтереси, які повинні бути обов'язково враховані батьками при управлінні майном дитини. Тобто будучи власником майна та визначившись у колі своїх інтересів (вивчення мов, музичні заняття тощо) малолітня особа має повне право вимагати, аби батьки які управляють її майном, спрямовували отримані від такого майна доходи на розвиток її здібностей та інтересів.

Вчинення правочинів, об'єктом яких виступає майно малолітніх поділяють на види: 1) правочини, які батьки мають право вчиняти вільно; 2) правочини, які батьки мають право вчиняти з дозволу органу опіки та піклування; 3) правочини, які батьки взагалі не мають права вчиняти з майном дитини. До першої категорії фактично будуть віднесені всі правочини, які не входять у другу та третю категорію, а також якщо вони здійснені в інтересах дитини.

До другої категорії (необхідність отримання дозволу опіки і піклування) законодавець відніс «вичерпне» коло правочинів, які визначені в ч. 2 ст. 177 СК України [1]. Щодо саме цих правочинів на практиці виникає найбільше спорів та маніпуляцій. Дозвіл органу опіки та піклування на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини надається, зокрема, з метою гарантування збереження її права на житло. Нотаріуси, у свою чергу, повинні вимагати у батьків такі дозволи під час укладання договорів, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації.

Батьки повинні отримати відповідний дозвіл не лише коли дитина є власником або співвласником житла, а й за якщо вона є його користувачем або ж зареєстрована у даному житловому приміщенні. Більш того, відповідно до Постанови Касаційного цивільного суду «Продаж житла батьками малолітньої дитини навіть якщо дитина НЕ зареєстрована у вказаному житлі потребує згоди органу опіки» [2].

Також, відповідно до Постанови ВС від 02.10.2019 р., дозвіл органу опіки та піклування на відчуження квартири, право користування якою належить дитині, потрібна при укладенні договору іпотеки, якщо предметом іпотеки мають право користуватись чи володіти діти [3].

Отже, можна сказати що орган опіки і піклування виконує «наглядову функцію».

Третьою із згаданих видів правочинів буди ті, які батьки взагалі не мають права вчиняти з майном дитини. До них, зокрема, відносяться: дарування від імені дитини та зобов'язання від імені дитини порукою.

Враховуючи той факт, що неповнолітні вже мають ширший перелік повноважень порівняно з малолітніми особами, в тому числі і щодо управління своїм майном, вони можуть виявити бажання витини правочини щодо нього. Необхідність отримання згоди на вчинення таких правочинів не лише від батьків, а й від органів опіки та піклування є обґрунтованим та закономірним, та направлене на забезпечення захисту прав та інтересів неповнолітніх осіб сторонньою структурою, яка має неупереджено оцінити можливі ризики, вплив на неповнолітню особу недобросовісних осіб тощо, та не допустити вчинення правочину всупереч інтересам даної дитини.

Тако законодавець уточнив строки проведення перевірки органом опіки та піклування та прийняття рішення щодо можливості надання дозволу на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини. Найважливішим тут буде підтвердження того факту, що після вчинення даного правочину буде гарантовано збережено право дитини на житло.

За умови конкретних випадків (перелік є вичерпним), визначених законодавцем, орган опіки та піклування може відмовити у наданні дозволу на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини. Одночасно з цим подається звернення до нотаріуса стосовно накладення

заборони відчуження такого майна. Такі дії нададуть можливість попередити виникнення спорів за умови вчинення правочинів щодо майна дитини.

Враховуючи те, що обидва батька є рівноцінними законними представниками дитини та обидва мають діяти в її інтересах, законодавець передбачає, що вчинення одним із батьків правочину щодо майна малолітньої дитини є дією «за згодою другого з батьків». Однак на практиці не завжди так. Тому дія того з батьків, хто вчинив правочин (але не будь-який, а лише той що виходить за межі дрібного побутового), може бути оспорена другим з батьків (не згодного з такою дією). Враховуючи необхідність вчинення правочинів «в інтересах дитини» логічним є обґрунтування такого оспорення саме на підставі того, що «не вчинення» відповідної дії в більшій мірі відповідає інтересам дитини. Якщо ж мова йде про вчинення правочину стосовно нерухомого майна або ж транспортного засобу малолітнього, то законодавець на пряму вимагає «наявність письмової нотаріально засвідченої згоди другого з батьків». Така норма попереджує велику кількість суперечок та зменшує кількість судових спорів, які б могли виникнути. Також зазначена норма перекликається з нормами ЦК України [4], які містять аналогічне правило.

Однак, не завжди є можливість отримати згоду другого з батьків на вчинення правочину за наявності об'єктивних причин. Законодавець визначив такі причини в наступному: 1) той з батьків, хто проживає окремо від дитини протягом не менш як шість місяців, не бере участі у вихованні та утриманні дитини; 2) місце проживання другого з батьків невідоме. Також до об'єктивних причин неможливості отримання такої згоди можна віднести: смерть другого з батьків, визнання його безвісти відсутнім або оголошення померлим.

Аналіз судової практики підтверджує, що при вирішенні спорів щодо розпорядження майном дитини на першому місці є саме її інтереси. Показовою тут є постановова ВС від 25.03.2020 р., в якій позивачка посилаючись на перешкоди, які чинить батько дитини (колишній чоловік), не надаючи згоди на продаж домоволодіння й земельної ділянки від імені власника (малолітньої дочки), просить суд визнати відповідача таким що втратив право на користування житловим будинком (після розлучення та проживання окремо від неї та дочки). Однак позов було залишено без задоволення, адже не було доведено що «малолітня дитина після продажу належної їй частини спірного домоволодіння та земельної ділянки буде забезпечена іншим житлом, рівноцінним тому, яке належить їй на праві власності, що б вказувало на забезпечення позивачем у першу чергу житлових та майнових прав дитини», «Не може бути скасоване правильне по суті і законне рішення з одних лише формальних міркувань» [5].

Діяльність, пов'язана із захистом майнових прав дитини має проводитись органами опіки та піклування відповідно до існуючих законодавчих норм. Такий порядок встановлено Кабінетом Міністрів України.

Не можна залишити без уваги і питання щодо використання доходу від майна дитини. Дитина, незалежно від її віку, може бути власником майна, яке було отримано в дарунок, спадок тощо. Враховуючи те, що деякі види майна можуть приносити дохід (дивіденди, орендна плата, виплати за земельні паї тощо), законодавець дозволяє батькам (як законним представникам дитини) розпоряджатися таким доходом (на відміну від можливості розпоряджатися самим майном дитини). Якщо власником такого майна є малолітня особа, то батьки самі можуть вирішувати на які потреби сім'ї (не лише дитини-власника майна) витратити дохід, отриманий від такого майна. Разом з тим, законодавець все одно обмежує батьків у розпорядженні такими коштами, тобто вони не можуть бути витрачені необґрунтовано, наприклад, на гральні автомати тощо. Хоча використання терміну «потреби сім'ї»

і є достатньо широким, однак уточнення «невідкладні» ще більше його звужує. Зокрема, до «невідкладних» можна віднести витрати на харчування, лікування, одяг, обладнання житла, оплату комунальних послуг тощо.

За умови, коли дитина-власник майна набула віку 14ти років (стала неповнолітньою), вона може сама розпоряджатися доходом, отриманим від свого майна. Враховуючи розширення обсягу дієздатності у таких осіб Цивільним кодексом України можна стверджувати, що такі особи можуть здійснювати досить велике коло правочинів, користуючись при цьому не лише доходами у вигляді пенсій, стипендій, заробітної плати, а й такого виду пасивного доходу, як від майна. Обмеження самостійно розпоряджатися своїми доходами неповнолітньою особою може мати місце лише за наявності відповідного рішення суду, за умови що буде доведено наявність у такої особи шкідливих звичок, антисоціальної поведінки, нестабільність психічної поведінки тощо. Такі обмеження можуть бути скасовані за умови, якщо підстави такого обмеження «відпали». Також свої доходи неповнолітня дитина може (за власної ініціативи) й витратити на потреби сім'ї, як допомога батькам. Це можуть бути різного роду покупки продуктів, меблів тощо. Якщо ж відповідно до цивільного законодавства для здійснення покупки необхідним є отримання згоди батьків, то така згода має бути обов'язково отримана, аби запобігти в майбутньому можливим негативним наслідкам недійсності відповідного правочину.

Останнім питанням, яке чітко врегульовано законодавцем в межах закріплених прав батьків батьків і дітей на майно, є право власності на аліменти, одержані на дитину (ст. 179 СК України). Зокрема, законодавець визначає правовий режим аліментів, одержаних на дитину. Закон чітко визначив, що аліменти, сплачені на дитину, незалежно від її віку, є власністю дитини, а батьки лише управляють цим майном, використовуючи його за цільовим призначенням. Таке формулювання є обґрунтованим та відповідає вимогам практики (порівняно з попередньою редакцією, яка зазнавала значної критики). Цільове призначення використання аліментів, отриманих на дитину, означає, що витрачатися вони можуть лише на потреби дитини. До останніх можна віднести харчування, одяг, лікування, забезпечення умовами для навчання і відпочинку тощо. Отже, на відміну від доходу отриманого від майна дитини, яке батьки можуть використовувати на користь усіх членів сім'ї, тут мова йде про забезпечення саме дитини, на яку виплачуються аліменти.

Законодавець також окремо підкреслює обсяги дієздатності малолітніх та неповнолітніх осіб. Адже аліментами, які виплачуються на користь малолітньої особи, розпоряджається той із батьків або інших законних представників дитини, на ім'я якого вони виплачуються. Якщо ж мова йде про неповнолітню особу, то вона має право приймати

участь у розпорядженні аліментами, зокрема визначати яку їх частину і на які потреби використати.

Крім можливості брати участь у розпорядженні аліментами, одержаними на утримання неповнолітньої особи, остання має право отримувати їх самостійно та розпоряджатися відповідно до діючого цивільного законодавства, тобто вчиняти відповідні правочини в межах своєї дієздатності. Таке положення логічно перекликається з положеннями, закріпленими й у попередніх статтях СК стосовно неповнолітніх осіб.

Висновки. В результаті аналізу норм Сімейного кодексу України, які регулюють питання прав батьків та дітей на майно, можна зазначити, що дана категорія включає в себе досить великий перелік. Зокрема, це питання щодо: роздільності майна батьків і дітей; права власності дитини на майно, призначеного для її розвитку, навчання та виховання; права спільної сумісної власності батьків і дітей; прав батьків та дітей щодо користування майном; управління майном дитини; використання доходу від майна дитини; права власності на аліменти, одержані на дитину.

Аналіз відповідної судової практики щодо застосування окреслених норм дає можливість стверджувати, що більшість з них є «живими», загалом регулюють необхідний мінімум, однак з врахуванням особливостей щоденного застосування можуть бути розтлумачені судами дещо розрізнено. Зазначене обумовлює необхідність вироблення єдиного підходу щодо тлумачення та застосування відповідних правових норм.

Умови сьогодення, як то цифровізація, вимушене дистанційне навчання (спочатку внаслідок запобігання розповсюдження Covid-19, а тепер і внаслідок повномасштабної агресії росії) спричинили необхідність «особливого» тлумачення певних норм. Так, в межах законодавчо закріпленого права власності дитини на майно, призначене для її розвитку, навчання та виховання, особливої актуальності набули питання щодо використання для навчання та розвитку дитини техніки досить високої якості, яка не завжди може бути забезпечена в особисте користування лиш однієї дитини (особливо за умови наявності декількох дітей, які її потребують, або ж необхідності й батькам користуватися нею для роботи). В такому випадку вирішальним буде віднесення таких речей до «особистих» речей дитини чи до «сімейних» речей. Отже, якщо конкретна річ була подарена конкретній дитині, вона є її власністю, навіть за умови необхідності користування цією річчю іншими членами сім'ї. Якщо ж річ купується і використовується всіма членами сім'ї, вона є «спільною» («сімейною» річчю), а, отже, не є власністю однієї дитини. До таких «сімейних речей» також будуть віднесені речі, які за призначенням (сутнісно) задовольняють інтереси всієї сім'ї (як, наприклад, домашній кінотеатр).

ЛІТЕРАТУРА

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
2. ВС/КЦС у справі № 202/3914/17 від 29.07.2020. URL: https://protocol.ua/ua/vs_kks_prodag/
3. Постанова Верховного суду від 02.10.2019 у справі № 754/15589/14-ц. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/84845583>
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Постанова Верховного Суду від 25 березня 2020 року в справі № 303/3121/18. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/88574874>